

Motion till riksdagen

1985/86:Jo721

John Johnsson och Nils T Svensson (s)

Friluftslivsområden i Skåne

Södra och sydvästra Skåne har exceptionellt dålig tillgång på mark för friluftsliv och rekreation enligt svenska förhållanden. Naturgeografiska förhållanden, jordmån och klimat samt en speciell tradition genom storgodsdrift och benägenhet till rationaliseringar har lett till att marken i sydvästra Skåne praktiskt taget till 100 % är upptagen av högproduktivt jord- och skogsbruk eller av tätbebyggelse.

Jämförelser mellan storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö som gjordes i de s. k. levnadsnivåundersökningarna visar att fritidsutbudet när det gäller exempelvis tillgång på fritidshus och tillfällen då man strövar i skog och mark skiljer sig markant mellan de tre storstadsområdena.

Enligt de använda mätmetoderna har i Malmöregionen 30 % av befolkningen tillgång till fritidshus. Motsvarande siffror för Göteborgsregionen och Stockholmsregionen är 40 % resp. 50 %. När det gäller strövande i skog och mark är siffrorna också till Malmöregionens nackdel vilket blir särskilt markant vid jämförelser som relaterar sig till områden nära bostaden. Självklart har Malmöbon svårt att ströva i skog och mark nära bostaden då marken praktiskt taget till 100 % är uppodlad eller bebyggd.

Ökade krav på virkesuttag och livsmedelsproduktion kommer att försämra förutsättningarna än mer om ej åtgärder vidtas. Det innebär att kraven på varsamhet i jord- och skogsbruket måste vara exceptionellt hårda i denna del av landet. Samordningsmöjligheterna mellan jordbruk och friluftsliv liksom mellan skogsbruk och friluftsliv måste eftersträvas i alla situationer.

Den speciella form av skogsbruk som drivs i sydvästra Skåne bygger på en tillväxttakt och bonitet som i allmänhet ligger klart över resten av landet. Granskogarna har kort omloppstid och är samtliga planterade som rationella "granåkrar". Detta innebär ogenomträngliga skogar utan värde för friluftsliv och rekreation.

För sydvästskåningarna finns endast ett större sammanhängande område, det primära rekreationsområdet Romeleåsen och sjölandskapet, som erbjuder möjligheter till friluftsliv. Samhället har förvärvat vissa delar och andra delar är godsmark som genom fideikomissregler bl. a. undgått styckning till fritidshusbebyggelse i attraktiva lägen.

Ökade krav på virkes- och livsmedelsproduktion kommer att förändra och försämra området om inte speciella åtgärder sätts in. Enligt gjorda bedömningar bör det gå att bedriva ett effektivt jord- och skogsbruk utan inskränkningar även om det ges möjlighet till rekreation och friluftsliv.

Omlandet innehåller på den svenska sidan drygt en halv miljon människor.

Med ökande fritid och minskat utrymme för långväga semestrar kommer kraven efter hand att öka från fritidssidan. Tillgänglig, attraktiv mark kommer att bli allt värdefullare för regionens rekreationsutbud.

Kunskaperna om den pågående processen och dess konsekvenser saknas till stor del. Detsamma gäller konsekvenserna av föreslagna nya rationaliseringar och mobiliseringar. I jord- och skogsbruket inom det primära rekreationsområdet Romeleåsen och sjölandskapet som ligger i ett område med intensivt jord- och skogsbruk ställs dessa problem i fokus, genom bristen på lättillgängliga rekreationsområden och kraven på ett effektivt jord- och skogsbruk.

Inom östra delen av området pågår försök i M-läns landstingsområde, Snogeholmsområdet, att kombinera produktivt jord- och skogsbruk med intensivt friluftsliv utan att det inkräktar på det effektiva jord- och skogsbruket. Försöken har fallit väl ut och resultaten skulle efter en utvärdering kunna ge en god grund att stå på vid bedömningar och rådgivning i andra delar av det primära rekreationsområdet och liknande områden i landet.

Försöken bedrivs i ett område med intensivt jord- och skogsbruk utan inskränkningar samtidigt som det bedrivs intensivt friluftsliv och rekreation för handikappade, barn och ungdomsgrupper samt skolundervisning.

I de föreslagna satsningarna på skogsbruket i miljön som förordas i regeringens skrivelse 1985/86:76 måste avsevärda insatser riktas mot utvecklingen i sydvästra Skånes enda sammanhängande rekreationsområde Romeleåsen. Enligt regeringens skrivelse 1985/86:76 anvisas 200 milj. kr. då det gäller skogsbruket i miljön varav 100 milj. kr. avses användas i Sverige. Det är viktigt att medel ur dessa 100 milj. kr. används för att utveckla metoder för att ett effektivt jord- och skogsbruk skall kunna samordnas med det rörliga rekreations- och friluftslivet.

Konsekvenserna av den pågående utvecklingen och framtida rationaliseringar måste studeras och utvärderas. Mycket tyder på att ytterligare inskränkningar i möjligheterna att utnyttja attraktiva skogsområden kommer att drabba en redan underförsörjd region särskilt svårt. Det är därför viktigt att de försök som påbörjats inom det primära rekreationsområdet Romeleåsen och sjölandskapet får fortsätta för att ge underlag åt riktlinjer för rekreation och friluftsliv i områden med ett intensivt jord- och skogsbruk utan att inkräkta på detta. Riktade forskningsinsatser skulle, om de sätts in tillräckligt snabbt i samarbete med försöken som planeringskommittén bedriver kunna ge underlag för ett bättre framtida, totalt utnyttjande av området.

Hemställen

Mot bakgrund av det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att utvecklade försök med ett intensivt rekrea-

tions- och friluftsliv bör bedrivas inom det primära rekreationsområdet Romeleåsen och sjölandskapet.

Mot. 1985/86
Jo721

Stockholm den 23 januari 1986

John Johnsson (s)

Nils T Svensson (s)